

якщо внаслідок кримінального правопорушення настала смерть особи або особа перебуває у стані, який унеможливає подання нею відповідної заяви, положення частин першої - третьої цієї статті поширюються на близьких родичів чи членів сім'ї такої особи. Потерпілим визнається одна особа з числа близьких родичів чи членів сім'ї, яка подала заяву про залучення її до провадження як потерпілого, а за відповідним клопотанням - потерпілими може бути визнано кілька осіб. [3]. Навідміну ж від кримінально процесуального законодавства в кримінальному праві, як ми вже зазначали вище, потерпілим в умисному вбивстві поєднаному із зґвалтуванням або сексуальним насильством буде вважатися та особа, щодо якої вчинено зґвалтування або сексуальне насильство.

Таким чином підсумовуючи вищесказане приходим до висновку, що є нагальна потреба закріпити у кримінальному законі поняття «потерпілого від кримінального правопорушення» з урахуванням стану сучасної теорії кримінального права та практичного досвіду.

1. Сенаторов М.В. Потерпілий від злочину в кримінальному праві: монографія / За науковою редакцією доктора юридичних наук, професора, академіка Академії правових наук України В. І. Бори́сова. – Харків: Право, 2006. С. 208

2. Словник української мови (1970-1980) у 11 т. URL: <http://sum.in.ua/s/poterpilyj> (дата звернення 26.02.2021)

3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення 26.02.2021)

3 Кримінологія: підручник/ В.В. Голіна, Б.М. Головкін, М.Ю. Валуйська та ін.; за ред. В.В. Голіна, Б.М. Головкіна. – Х: Право Харків, 2014.С. 440

Олег Літун,
викладач кафедри
оперативно-розшукової діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Андрій Фесак,
начальник сектору ВКП ДРУП
ГУНП в Дніпропетровській області

ДЕЯКІ АСПЕКТИ АКТУАЛІЗАЦІЇ РОЗШУКУ ДІТЕЙ, ЯКІ ЗНИКЛИ БЕЗВІСТІ

Розшук дітей, які зникли безвісти, є пріоритетним напрямом розшукової роботи Національної поліції. Особлива роль у зазначеній сфері відведена підрозділам кримінальної поліції, які з цією метою здійснюють оперативно-розшукову діяльність, оскільки своєчасне встановлення місцезнаходження дітей, що зникли безвісти, неможливе лише кримінально-процесуальними та криміналістичними засобами.

Практика розшукової роботи, яка слугує критерієм вірності розроблених і застосовуваних тактичних рекомендацій, сьогодні свідчить про низку недоліків стосовно розшуку дітей, які зникли безвісти. Так, на кінець звітного періоду у 2012 році залишилось у розшуку 33 дитини (0,4 % від кількості безвісно зниклих дітей), із них малолітніх - 13 (39,4 %); у 2013 р. – 38 (0,6 %) та 14 (36,8 %) відповідно; у 2014 р. – 41 (0,9 %) та 12 (29,3 %); у 2015 р. – 58 (1,3 %) та 20 (34,5 %); у 2016 р. – 81 (1,4 %) та 40 (49,4 %); у 2017 р. – 48 (0,6 %) та 25 (52,1 %); у 2018 р. – 55 (0,5 %) та 27 (49,1 %); у 2019 р. – 46 (0,3 %) та 20 (43,5 %) [1]. Незважаючи на досить високу результативність вжиття цих заходів (більше 80 % дітей, які зникають безвісти, розшукуються протягом доби), слід акцентувати увагу на тому, що такий результат досягається одночасним й у багатьох випадках нераціональним залученням особового складу територіальних підрозділів Національної поліції (переважно підрозділів карного розшуку та ювенальної превенції) до виконання розшукової роботи, а також значними затратами матеріальних і технічних ресурсів, що ускладнює організацію оперативно-службової діяльності підрозділів карного розшуку як у цьому, так і в інших пріоритетних напрямках протидії злочинності, призводить до дублювання функцій, відсутності єдиного керівництва та ін..

Все це свідчить про низький рівень чіткої організації розшукової роботи взагалі й ро-

зшуку дітей, які зникли безвісти, зокрема, а також відсутність сучасних підходів до тактичного забезпечення цієї діяльності.

У зв'язку з викладеним сьогодні виникає потреба оперативно-розшукового забезпечення розшуку дітей, які зникають безвісти, яка обумовлена такими певними факторами: 1) високою вірогідністю настання суспільно небезпечних наслідків для дитини, яка зникає безвісти, що потребує оперативного вжиття ефективних заходів із її розшуку та превенції заподіяння шкоди життю, здоров'ю чи психологічному стану; 2) різким збільшення фактів безвісного зникнення дітей в умовах неочевидності; 3) прихованістю готування і вчинення щодо неповнолітніх злочинів, зокрема з використанням ІТ-технологій; 4) прихованістю намірів самих неповнолітніх щодо самовільного залишення місця проживання або вчинення інших дій, що спричиняє їх безвісне зникнення, зокрема самогубств; 5) превенції вчиненню кримінальних правопорушень з їх боку; 6) неможливістю іншими силами, засобами й заходами своєчасно розшукувати дітей, які зникають безвісти.

1. Звіт про результати роботи ОВС щодо поставлення на автоматизований облік безвісно зниклих громадян, невпізнаних групів, викрадених мобільних телефонів та доставлених до міськрайлінорганів осіб за 2012-2019 р.р.(форма № 1-НР). Оперативна звітність : форма 346. Київ, 2012-2019.

Олександр Нізельник,
начальник Управління режиму
та технічного захисту інформації
ГУНП в Дніпропетровській області

ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ РЕЖИМНО-СЕКРЕТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ Й КРИМІНАЛЬНОЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Законом України «Про основи національної безпеки України» серед основних напрямів державної політики з питань забезпечення національної безпеки в інформаційній сфері, зокрема визначено забезпечення інформаційного суверенітету України та вжиття комплексних заходів щодо захисту національного інформаційного простору [1].

Головним напрямком наукового пошуку є комплексна розробка існуючих теоретико-прикладних засад досліджуваної тематики та вироблення авторських положень і рекомендацій науково-прикладного характеру, спрямованих на підвищення ефективності режимно-секретного забезпечення кримінальної процесуальної й оперативно-розшукової діяльності в органах Національної поліції України.

Для досягнення поставленої мети визначені такі основні завдання: - дослідження та аналіз сучасних наукових розробок режимно-секретного забезпечення кримінальної процесуальної й оперативно-розшукової діяльності в органах Національної поліції України; - розроблення авторського змісту та принципів режимно-секретного забезпечення кримінальної процесуальної й оперативно-розшукової діяльності в органах Національної поліції України; - визначення напрямів правового регулювання режимно-секретного забезпечення кримінальної процесуальної й оперативно-розшукової діяльності в органах Національної поліції України;; - надання обґрунтованого штату, чисельності і методики підготовки працівників, посадові інструкції та функціональні обов'язки працівників режимно-секретних органів в системі Національної поліції України; - проведення аналізу щодо вивчення стану оперативно-службової діяльності оперативних та слідчих підрозділів органів Національної поліції, проведення аналітичної роботи з цих питань, та розробка необхідних режимних заходів і вжиття їх у діяльність цих підрозділів; - формування шляхів вдосконалення нормативно-правового забезпечення діяльності режимно секретних органів в системі Національної поліції та МВС України; - розроблення пропозицій щодо проведення оперативно-розшукових та інших заходів для забезпечення охорони державної таємниці при виявленні факту чи отриманні інформації про розголошення секретної інформації, втрати її матеріальних носіїв, заволодіння секретною інформацією особами, які не мають законного доступу та допуску до неї; - визначення порядку взаємодії режимно-секретних органів з іншими підрозділами Національної поліції та Служби безпеки України щодо захисту державної таємниці.